

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO KHẢ NĂNG VIẾT THƯ TIẾNG TRUNG CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG

Nguyễn Bằng An
Khoa Ngoại ngữ
Email: annb@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 06/3/2023

Ngày PB đánh giá: 03/5/2023

Ngày duyệt đăng : 12/6/2023

TÓM TẮT: Thư là một trong những công cụ giao tiếp không thể thay thế. Một bức thư tiếng Trung cần phải tuân thủ nghiêm ngặt các quy định và yêu cầu về hình thức và nội dung. Thực tế là, sinh viên ngành tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng do chưa nắm chắc cấu trúc và cách thức viết của bức thư tiếng Trung, vì vậy, sinh viên thường mắc lỗi khi viết các bức thư bằng tiếng Trung. Qua khảo sát và phân tích các bài viết thư bằng tiếng Trung của sinh viên, tác giả nhận thấy những lỗi sai rất cơ bản như: viết thiếu cấu trúc, viết sai cách thức và lỗi biểu đạt. Từ phân tích các lỗi sai, tìm ra nguyên nhân, đề xuất một số giải pháp đối với việc dạy, học và thực hành viết thư tiếng Trung trong phạm vi Trường Đại học Hải Phòng, mong rằng sẽ góp phần khắc phục lỗi sai viết thư tiếng Trung của sinh viên, nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Trung.

Từ khóa: lỗi sai; nguyên nhân; giải pháp; viết thư tiếng Trung

MANY SOLUTIONS TO IMPROVE THE ABILITY TO WRITE LETTER IN CHINESE FOR HAI PHONG UNIVERSITY'S STUDENTS

ABSTRACT: Letter is one of the irreplaceable means of communication. A letter written in Chinese needs to strictly adhere to the regulations and requirements in terms of form and content. In fact, Chinese majored students in Hai Phong University have not fully grasped the structure and writing style of Chinese letters yet; therefore, they often make mistakes when writing letters in Chinese. Through the survey and analysis of the students' written Chinese letters, author has found many basic mistakes including lack of structure, incorrect spelling and expression mistakes. From analyzing mistakes, finding out the causes, proposing many solutions for teaching, learning and practicing Chinese letter writing within Hai Phong University. Hopefully, it will contribute to overcoming the mistakes of students writing Chinese letters, improving the quality of teaching and learning Chinese.

Keywords: mistake; reason; solution; writing a letter in Chinese

I. MỞ ĐẦU

Trong cuộc sống hàng ngày, thư là một loại văn bản thực tế được mọi người sử dụng phổ biến và là một trong những công cụ quan trọng để giao tiếp, truyền tải thông tin giữa các cá nhân với cá nhân, cá nhân với tổ chức hoặc tổ chức với tổ chức.

Các bạn sinh viên chuyên ngành tiếng Trung tại Trường Đại học Hải Phòng bắt đầu học viết thư tiếng Trung và các quy tắc viết liên quan trong học kỳ 1 của năm thứ ba. Có nhiều loại thư khác nhau, mỗi loại lại có quy định và yêu cầu nội dung cụ thể. Tuy nhiên, hình thức viết của tất cả các loại thư đều thống nhất, và được giới thiệu trong bài học viết bức thư thông thường. Như vậy, bức thư thông thường là loại thư cơ bản nhất trong tiếng Trung, nó đóng vai trò nền tảng cho việc học các loại thư khác.

Trong chương trình học kỹ năng viết tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng, sinh viên bắt buộc phải học và thành thạo các loại thư khác nhau như thư thông thường, thư cảm ơn, thư chúc mừng, thư xin việc. Những loại thư này thực tế được sinh viên sử dụng nhiều trong quá trình làm việc và thực tế cuộc sống. Tuy nhiên, sinh viên tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng gặp khá nhiều lỗi sai khi viết thư tiếng Trung.

Tác giả đã tiến hành khảo sát 87 sinh viên năm 3 chuyên ngành tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng. Lý do chọn sinh viên năm 3 là vì sinh viên đã học và cơ bản thành thạo các kỹ

năng viết tiếng Trung, sinh viên đã có trình độ tiếng Trung cơ bản, nắm được lượng từ vựng và cấu trúc ngữ pháp nhất định, có thể biểu đạt được ý để viết một bức thư thông thường khoảng 400 chữ trong thời gian 35 phút.

Trên cơ sở phân tích định lượng kết quả khảo sát bài viết thư của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, chỉ ra được những lỗi sai thường gặp của sinh viên khi viết thư tiếng Trung, tìm hiểu nguyên nhân chủ quan và khách quan của vấn đề, từ đó đưa ra những kiến nghị về phương pháp giảng dạy để việc dạy và học trở nên hiệu quả, nâng cao chất lượng dạy và học kỹ năng viết tiếng Trung.

II. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU

2.1 Định nghĩa thư tín tiếng Trung

Trong giáo trình “Viết văn ứng dụng mới” của Liu Hongbin, thư được định nghĩa như sau: *Thư là văn bản viết giữa cá nhân với cá nhân, cá nhân với tổ chức, tổ chức với tổ chức, thông qua hình thức viết để truyền đạt cảm xúc, truyền đạt thông tin, liên hệ công tác, trao đổi kinh nghiệm, an ủi lẫn nhau, giải quyết vấn đề... Thư có hình thức viết thống nhất và được chuyển cho đối phương qua đường bưu điện hoặc các phương thức chuyển phát.* [4] [298]

“Giáo trình viết tiếng Trung” của Zhao Jianhua hiện đang được sử dụng để dạy viết tiếng Trung tại Trường Đại học Hải Phòng, giới thiệu tương đối đơn giản về các loại thư tiếng Trung nói chung: *Thư là thư từ qua lại giữa các cá nhân.*

Viết thư là để nói chuyện với đối phương dưới dạng văn bản, vì vậy, nội dung của bức thư rất đa dạng, nhưng hình thức của nó là cố định.^{[5] [61]}

2.2 Cấu trúc của bức thư tiếng Trung

Theo “Giáo trình viết tiếng Trung” cấu trúc của một bức thư tiếng Trung thường bao gồm 6 phần: (1) Người nhận: Viết tên (danh xưng) của người nhận; (2) Lời chào; (3) Nội dung chính: Nội dung cốt lõi của bức thư; (4) Lời chúc; (5) Ký tên: Tên người viết thư; (6) Ngày tháng: Ngày tháng viết thư; *(7) Tái bút (nếu có).

Cuốn giáo trình không giới thiệu cụ thể về cách viết của từng phần trong một bức thư tiếng Trung nói chung, và chỉ giải thích nó một cách sơ sài ở phần chú thích sau văn bản ví dụ. Vì vậy, người học khó tiếp thu được kiến thức một cách hệ thống.

2.3 Cách thức viết của bức thư tiếng Trung

Cách thức viết thư quy định cụ thể từng phần của bức thư gồm người nhận, lời chào, nội dung, lời chúc, ký tên và ngày tháng trong bức thư. Trên cơ sở nghiên cứu giáo trình viết tiếng Trung, tác giả đưa ra giải thích kỹ về hình thức viết của sáu phần trong bức thư tiếng Trung như sau:

(1) Người nhận

Đối với họ tên hoặc chức danh của người nhận, được viết ở dòng trên cùng, viết sát lề và đằng sau tên viết dấu hai chấm để biểu thị có điều gì đó muốn nói bên dưới.

(2) Lời chào

Lời chào được viết ở dòng tiếp theo bên dưới của người nhận, chữ đầu tiên phải viết lùi vào 2 ô, có thể độc lập trở thành đoạn văn. Việc lựa chọn lời chào tùy thuộc vào mối quan hệ với đối phương, thông thường, dùng "Xin chào (cùng thể hệ)", hoặc có thể hỏi về tình hình học tập, công việc, cuộc sống và sức khỏe.

(3) Nội dung chính

Tùy theo nội dung của bức thư, phần nội dung chính có thể được chia thành nhiều đoạn văn. Chữ đầu tiên bắt đầu mỗi đoạn văn phải viết lùi đầu dòng 2 ô, kết thúc đoạn văn phải có dấu câu.

(4) Lời chúc

Ngôn ngữ chúc có thể lựa chọn tùy theo tình hình thực tế, nói chung có thể dùng một số từ ngữ sau: Đối với người thân quen có thể dùng "Chúc (anh/bạn/...)" để ghép với các câu sau: "Tinh thần vui vẻ, công việc suôn sẻ, học tập tiến bộ". "Chúc (bạn)" có thể được viết liền ngay sau nội dung chính hoặc viết riêng ở một dòng mới viết lùi vào 2 ô, còn những từ ngữ kết hợp với nó như "chúc tốt lành..." được viết ở một dòng mới và viết sát lề.

(5) Ký tên

Ký tên ở góc phải bên dưới lời chúc.

(6) Ngày tháng

Viết dưới phần ký tên, và tốt nhất nên viết đầy đủ cả ngày tháng năm. Nếu bạn muốn cho biết nơi viết thư, bạn có thể viết vị trí sau hoặc dưới ngày tháng và sử dụng "于" để dẫn ra địa điểm.

* (7) Tái bút

Sau khi kết thúc bức thư, nếu thấy thiếu sót hoặc muốn bổ sung thêm nội dung, thì có thể thêm phần tái bút vào cuối thư.

Trong giáo trình có phần nội dung hướng dẫn viết thư tiếng Trung, nhưng nội dung giới thiệu không cụ thể, chỉ đơn giản đưa ra cấu trúc chính của một bức thư tiếng Trung và yêu cầu sơ sài về hình thức viết. Như vậy, người học khó có thể hiểu hết được, thì sao có thể viết đúng hình thức của bức thư tiếng Trung? Mặc dù các bài tập sau bài học có bài tập về viết thư tiếng Trung, nhưng các bài tập này rất hạn chế. Một số bài tập yêu cầu sử dụng các từ được chỉ định để hoàn thành các câu ở đầu và cuối của một bức thư, nhưng không có bài tập toàn diện. Mặc dù học sinh có thể bắt chước và viết một bức thư hoàn chỉnh theo văn bản ví dụ, nhưng các em không biết hoặc không hiểu tại sao mình lại viết theo cách này.

2.4 Biểu đạt trong thư tiếng Trung

Như chúng ta đã biết, một bức thư là công cụ để mọi người liên lạc với nhau dưới dạng văn bản, bức thư chứa đựng tình cảm, thông tin truyền tải v.v. Vì vậy, trong thư thường sử dụng phương pháp miêu tả kể chuyện, và ngôn ngữ trong thư cũng yêu cầu phải rõ ràng, dễ hiểu.

(1) Rõ ràng chính xác

Chính xác chính là khả năng diễn đạt đúng và trúng những gì người viết muốn nói, truyền tải thông tin muốn truyền đạt một cách chính xác, không mơ hồ; rõ ràng có nghĩa là diễn đạt mạch lạc rõ ràng, không mơ hồ và không lủng củng.

(2) Chuẩn mực quy phạm

Cái gọi là chuẩn mực quy phạm có nghĩa là ngôn ngữ trong thư phải trang trọng, lịch sự và phù hợp với các yêu cầu cơ bản của tiếng phổ thông. Để có thể biểu đạt được nội dung muốn truyền tải, ngoài vốn từ vựng phong phú, người viết cần phải nắm chắc kiến thức ngữ pháp và sử dụng phù hợp dấu câu tiếng Trung. Quách Mạt Nhược đã từng nói: "Dấu câu cũng quan trọng như lời nói, và đôi khi còn quan trọng hơn cả lời nói". Vì vậy, trong ngôn ngữ viết, dấu câu là điều không thể thiếu và ảnh hưởng trực tiếp đến biểu đạt ý nghĩa.

(3) Giản dị súc tích

Giản dị, súc tích có nghĩa là câu văn không nên rườm rà, dài dòng, không Việt hóa mẫu câu, không hoa mỹ, thông tin cô đọng, ngắn gọn súc tích.

Vì vậy, thông qua việc học viết thư tiếng Trung và rèn luyện khả năng biểu đạt tiếng Trung trên nhiều phương diện, sẽ đóng một vai trò nhất định trong việc nâng cao khả năng biểu đạt tiếng Trung.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1 Kết quả khảo sát bài viết thư tiếng Trung

3.1.1 Đối tượng và tình hình khảo sát

Đối tượng thực hiện khảo sát là sinh viên tiếng Trung trình độ trung cấp của Trường Đại học Hải Phòng. Lý do lựa chọn sinh viên ở trình độ trung cấp vì người học đã học tiếng Trung được hai năm, có nền tảng nhất định về từ vựng và ngữ pháp tiếng Trung, và có thể viết một đoạn văn hoặc một bài văn

tiếng Trung. Trình độ sơ cấp không được chọn làm đối tượng khảo sát vì không đủ vốn từ vựng tiếng Trung, chưa học đủ kiến thức ngữ pháp, chưa diễn đạt được câu dài, nên yêu cầu viết một bức thư là một điều không thực tế đối với người học ở giai đoạn đầu. Sinh viên tiếng Trung trình độ cao cấp đã được học viết thư tiếng Trung trong chương trình, nếu được khảo sát để tìm lỗi sai về cách viết của các bức thư trong tiếng Trung thì vẫn có thể phát hiện ra lỗi sai, nhưng những lỗi đó không phổ biến. Vì vậy, tác giả lựa chọn sinh viên trình độ trung cấp làm đối tượng thực hiện khảo sát. Yêu cầu

bài khảo sát: người học phải viết một bức thư có độ dài khoảng 400 chữ trong vòng 35 phút với chủ đề “viết một bức thư cho cha mẹ, thầy/cô giáo hoặc bạn học”. Kết quả, tác giả đã thu thập được tổng cộng 87 bài viết hợp lệ.

3.1.2 Kết quả khảo sát

Đối chiếu với cấu trúc và cách thức viết bức thư của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, có thể thấy lỗi sai viết thư tiếng Trung của sinh viên chủ yếu được chia thành hai loại là: lỗi viết thiếu cấu trúc và lỗi viết sai cách thức. Sau đây là kết quả khảo sát do tác giả thực hiện:

Bảng 1. Bảng tổng hợp lỗi viết thiếu cấu trúc

Lỗi viết thiếu cấu trúc						
	Người nhận	Lời chào	Nội dung chính	Lời chúc	Ký tên	Ngày tháng
Số lượng (/87)	10	4	0	51	17	32
Tỉ lệ %	11.5%	4.6%	0%	58.6%	19.5%	36.8%

Qua bảng 2-1, có thể thấy sinh viên trình độ trung cấp tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng chưa đủ nắm vững cấu trúc chính của bức thư tiếng Trung, nên khi viết thư đã thiếu một số phần quan trọng của bức thư, nhất là viết thiếu phần cuối thư, đặc biệt là lời chúc.

Bảng 2. Bảng tổng hợp lỗi viết sai cách thức

Lỗi viết sai cách thức								
	Người nhận			Lời chào	Nội dung chính	Lời chúc	Ký tên	Ngày tháng
	Lỗi 2 ô	Không viết dấu “:”	Viết liền với lời chào					
Số lượng	57	48	34	17	4	62	21	38
Tỉ lệ %	65.5%	55.2%	39.1%	19.5%	4.6%	71.3%	24.1%	43.7%

Kết quả trên cho thấy, khi viết thư tiếng Trung, học sinh thường không tuân thủ chính xác các yêu cầu về cách thức viết thư, dẫn đến viết sai cách thức của từng phần trong bức thư. Trong đó, phần người nhận và lời chúc là có tỷ lệ viết sai nhiều nhất. Phần nội dung chính của bức thư được thể hiện qua các đoạn văn, cũng có một số rất ít bài (dưới 5%) viết sai cách thức, chữ đầu tiên của đoạn văn không lùi đầu dòng 2 ô như quy định.

Ngoài ra, kết quả khảo sát cũng cho thấy sinh viên tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng thường mắc các lỗi về dấu câu, ngữ pháp, từ vựng và ngữ nghĩa khi viết thư tiếng Trung, có thể phân loại như sau:

Thứ nhất là lỗi sai về dấu câu tiếng Trung. Ví dụ, sau người nhận phải sử dụng dấu hai chấm để biểu thị sau đó có nội dung cần nói, nhưng một số học sinh không viết dấu câu, và một số thì viết dấu chấm than và dấu phẩy. Theo quy tắc viết dấu câu của Trung Quốc, các dấu câu không được viết ở đầu dòng, nhưng vẫn có học sinh mắc phải lỗi này, viết sai dấu chấm và dấu chấm lửng cũng là một lỗi phổ biến của học sinh.

Thứ hai là lỗi ngữ pháp. Kết cấu trạng ngữ, định ngữ và các quan hệ từ trong câu ghép trong ngữ pháp tiếng Trung thường phức tạp đối với học sinh nước ngoài, do đó, khi viết thư, học sinh thường hay mắc lỗi liên quan đến kết cấu trạng ngữ, định ngữ, giới từ và tân ngữ.

Thứ ba là lỗi dùng từ. Trong hệ thống từ vựng tiếng Trung có rất nhiều từ đồng nghĩa, lượng từ đồng nghĩa phong phú khiến học sinh khó phân biệt được sự khác nhau của các từ đồng nghĩa, từ đó gây ra một số lỗi trong diễn đạt.

Thứ tư là lỗi liên kết và logic. Loại lỗi này thuộc về lỗi diễn đạt logic, nhiều thư học sinh không sử dụng câu chuyển tiếp có tác dụng nối khiến đoạn văn trên và dưới không mạch lạc.

Ngoài bốn loại lỗi trên, còn có những lỗi khác rất khó phân loại, chẳng hạn như lẫn giữa ngôn ngữ viết và nói, ngữ nghĩa không rõ ràng, lỗi chính tả.

3.2. Nguyên nhân lỗi sai viết thư tiếng Trung của sinh viên

Các lỗi sai viết thư tiếng Trung thường gặp ở các sinh viên trình độ tiếng Trung sơ cấp và trung cấp, đều chưa học qua bài viết thư tiếng Trung, hơn nữa, phạm vi mắc lỗi rất rộng, hầu hết các bức thư đều có lỗi. Tác giả cho rằng những lỗi này chủ yếu do các nguyên nhân sau:

3.2.1 Ảnh hưởng từ tiếng Việt

Sinh viên tiếng Trung thuộc mọi trình độ của Trường Đại học Hải Phòng có thể bị ảnh hưởng bởi hình thức viết thư của tiếng Việt. Nhất là khi chưa được giảng dạy một cách có hệ thống về cách viết thư bằng tiếng Trung, hơn nữa nội dung diễn đạt trong bức thư nói chung tương đối tự do, người viết có thể viết bất cứ điều gì

muốn viết. Do đó, ngoài việc tham khảo các bài viết mẫu trong giáo trình, hầu hết các sinh viên đều bắt chước cách viết thư tiếng Việt, hoặc viết gì thì viết, viết đến đâu thì viết. Ngoài ra, cho đến nay vẫn chưa có một quy cách cụ thể và đầy đủ về cấu trúc và hình thức của bức thư tiếng Việt, mà chủ yếu được viết theo thói quen. Vì vậy, trong những bức thư tiếng Trung của sinh viên, nhiều bức thư cho thấy sinh viên chịu ảnh hưởng sâu sắc của hình thức thư tiếng Việt.

Có thể thấy, việc chuyển từ tiếng mẹ đẻ sang ngôn ngữ thứ hai, thứ ba có ảnh hưởng rất lớn đến việc dạy học tiếng Trung, đặc biệt là việc dạy viết tiếng Trung. Học sinh không phân biệt được sự giống và khác nhau giữa dạng viết thư ở ngôn ngữ của mình và ngôn ngữ nước khác, trong đó có tiếng Trung Quốc. Vì vậy, việc dạy viết tiếng Trung có vai trò là đặc biệt quan trọng trong việc nâng cao năng lực người học.

3.2.2 Ảnh hưởng từ việc dạy và học

Trường Đại học Hải Phòng hiện tại có số lượng giảng viên tiếng Trung khá khiêm tốn so với khối lượng công việc. Riêng về giảng dạy kỹ năng viết tiếng Trung chỉ có 3 giáo viên. Các giáo viên tiếng Trung khác không chú trọng nhiều đến việc dạy viết do đặc thù chương trình của các môn học. Khi dạy các giáo trình tiếng Trung khác cho sinh viên, giáo viên không gặp bất kỳ bài học hay ví dụ nào về viết thư tiếng Trung. Đây là một trong những nguyên nhân khách quan khiến

giáo viên và học sinh lơ là việc dạy và học viết thư tiếng Trung.

Tuy nhiên, không thể không bàn đến giáo trình viết tiếng Trung đang được Trường Đại học Hải Phòng sử dụng. Việc dạy tiếng Trung theo đúng giáo trình là cần thiết đối với giáo viên và học sinh. Thư của người Trung Quốc nhìn chung là cố định và không thay đổi, giảng viên có thể dễ dàng nắm bắt, sinh viên cũng chỉ cần nhớ đầy đủ kết cấu và hình thức viết của một bức thư là có thể tự viết được một bức thư hoàn chỉnh. Tuy nhiên, những lời này nói thì dễ nhưng thực hiện thì không dễ chút nào. Vì sinh viên khó phân biệt được các chi tiết trong cấu trúc một bức thư. Vì vậy, rất cần các thầy cô giáo nhấn mạnh và phân biệt một số điểm khác biệt của nó.

3.2.3 Thiếu tài liệu giáo trình

Giáo trình và tài liệu hỗ trợ là công cụ chính để sinh viên sử dụng và nghiên cứu. Tuy nhiên, hiện nay vẫn chưa có đủ giáo trình và tài liệu hỗ trợ về viết thư tiếng Trung trong các trường đại học lớn ở Việt Nam.

Các giáo trình uy tín hiện đang sử dụng chỉ giới thiệu hình thức viết thư tiếng Trung một cách đơn giản, và đưa ra một số bài mẫu. Hơn nữa, phần giải thích sau bài viết thư mẫu còn tản mạn, thiếu tính hệ thống và đầy đủ. Điều này khiến giáo viên và sinh viên thường bỏ qua những phần này. Trong khi học viết thư thông thường tiếng Trung, chính là nền tảng để học các loại thư khác.

Ở Việt Nam, việc tìm và sử dụng một cuốn giáo trình hay dành riêng cho viết thư tiếng Trung là rất khó. Trong số rất nhiều sách, giáo trình tiếng Trung, những giáo trình liên quan đến nội dung giảng dạy về viết thư tương đối hiếm. Khi thu thập tài liệu, tác giả đã đọc một số giáo trình tiếng Trung, tuy nhiên, cũng không thấy chương nào dạy một cách cụ thể và có hệ thống các quy tắc viết thư tiếng Trung.

Mặt khác, trong hệ thống giáo trình giảng dạy tiếng Trung như một ngoại ngữ hiện nay, có rất ít sách, giáo trình biên soạn các bài văn mẫu được trình bày trên giấy kẻ ô vuông. Do đó, không có bài viết thư mẫu nào được viết trên giấy ô vuông để giáo viên và sinh viên tham khảo. Hơn nữa, trong giáo trình đã giới thiệu hình thức viết của bức thư tiếng Trung, nhưng phần giải thích về cách viết trong bài học lại tương đối tản mạn và không trọng tâm, nhiều sinh viên không nắm rõ, vì vậy người học sẽ rất mơ hồ để hình dung đúng định dạng và quy tắc viết thư tiếng Trung.

3.3 Kiến nghị một số giải pháp dạy học viết thư tiếng Trung

Trên cơ sở trình bày những đặc điểm về cấu trúc và cách thức viết thư tiếng Trung, kết hợp số liệu thống kê lỗi sai của sinh viên khi viết thư, chỉ ra nguyên nhân lỗi sai khi viết thư của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, từ đó đề xuất các giải pháp dạy học phù hợp. Đây là mục tiêu cuối cùng của bài nghiên cứu này.

Nếu đưa ra được giải pháp thiết thực, khả thi, phù hợp với điều kiện địa phương thì một mặt có thể tạo nền tảng tốt cho việc giảng dạy tiếng Trung ở Trường Đại học Hải Phòng, mặt khác có thể cung cấp tài liệu tham khảo cho sinh viên học viết tiếng Trung. Ngoài ra, nó cũng có thể là tài liệu tham khảo cho các giáo viên tiếng Trung. Vì vậy, tác giả sẽ đưa ra những đề xuất sau đây đối với việc dạy học tiếng Trung ở Trường Đại học Hải Phòng:

3.3.1 Kiến nghị về chương trình dạy học

Mặc dù giáo trình giảng dạy hiện nay của Trường Đại học Hải Phòng đã quy định nội dung giảng dạy về bức thư thông thường tiếng Trung, nhưng yêu cầu của giáo trình tương đối đơn giản và chưa cụ thể. Do đó, giáo viên sẽ không thực hiện một cách chủ động và có hệ thống các hoạt động dạy học liên quan đến cách viết thư thông thường trong quá trình giảng dạy.

Thực tế cho thấy người học phần lớn tiếp thu kiến thức từ giáo viên. Theo đó, kiến thức về viết thư tiếng Trung của sinh viên Đại học Hải Phòng phụ thuộc rất nhiều vào giáo viên. Và nếu kiến thức của họ không đủ hệ thống, làm thế nào có thể hiểu, viết và sử dụng một cách chính xác?

Thậm chí do giáo trình viết tiếng Trung không có quy định và hướng dẫn hoàn chỉnh, nên sự hiểu biết về thư tiếng Trung nói chung của một số giáo viên hoàn toàn phụ thuộc vào cảm nhận và phỏng đoán chủ quan. Dựa trên sự

hiểu biết chi tiết của riêng giáo viên về viết thư tiếng Trung nói chung, giáo viên có thể sẽ cung cấp cho học sinh các hoạt động giảng dạy không hệ thống và thiếu sót. Trước thực trạng đó, tác giả cho rằng Trường Đại học Hải Phòng cần khẩn trương bổ sung kiến thức về viết thư tiếng Trung vào giáo trình tiếng Trung cơ sở, đưa nội dung dạy học viết thư vào nội dung bắt buộc. Chỉ khi giáo viên có kiến thức đầy đủ và chuẩn mực nhất định, học sinh có mục tiêu và yêu cầu học tập rõ ràng thì mới thực sự nâng cao trình độ của học sinh và nâng cao chất lượng dạy học.

3.3.2 Kiến nghị về giáo trình

Trong hoạt động dạy học, người ta thấy rõ tầm quan trọng của tài liệu dạy học đối với toàn bộ hoạt động dạy học. Giáo viên dạy và học sinh không thể làm gì nếu không có tài liệu giảng dạy để hoàn thành quá trình học tập. Vai trò hướng dẫn và ý nghĩa của sách, giáo trình tự nó đã vượt qua những yêu cầu đối với giáo viên ở một mức độ nhất định. Sách, giáo trình không chỉ là biểu hiện cụ thể của giáo trình dạy học mà còn là tiêu chuẩn, cơ sở để xác định mục tiêu đào tạo, yêu cầu dạy học, nội dung dạy học, nguyên tắc dạy học và kiểm tra tác dụng học tập của thực tế dạy học.

Đối với việc dạy viết tiếng Trung, việc biên soạn sách, giáo trình hợp lý là một phần rất quan trọng của việc giảng dạy, việc biên soạn sách, giáo trình hay và dở sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả giảng dạy.

Tác giả hy vọng Trường Đại học Hải Phòng có thể biên soạn một cuốn sách giáo trình riêng có thể sử dụng cho việc giảng dạy viết tiếng Trung. Những nội dung giảng dạy viết thư tiếng Trung cần rõ ràng, rành mạch và trở thành một phần quan trọng của giáo trình viết.

Khi biên soạn giáo trình viết tiếng Trung, nên trình bày một bài viết mẫu đầy đủ và chi tiết trên giấy ô vuông để thể hiện chính xác hơn các quy định hình thức trình bày của bức thư.

3.3.3 Kiến nghị về hoạt động dạy học

Có thể nói, giáo viên đóng vai trò quyết định trong thực tế hoạt động dạy học. Về phương pháp giảng dạy, không nên chỉ có một phương pháp cố định. Giáo viên cần linh hoạt thực hiện các hoạt động dạy học tùy theo điều kiện cụ thể.

Tác giả cho rằng g giáo viên nên điều chỉnh kế hoạch giảng dạy của mình theo từng đối tượng học tiếng Trung khác nhau ở các giai đoạn khác nhau. Dựa trên kết quả phân tích lỗi của các bức thư, kết hợp với các đặc điểm về cách thức viết và cấu trúc của các bức thư mẫu, để so sánh và giải thích rõ ràng các quy tắc viết thư. Sau đây là một số gợi ý của tác giả về hoạt động dạy học viết thư tiếng Trung:

3.3.3.1 Dạy học theo trình độ sinh viên

Tác giả cho rằng sinh viên ở mỗi trình độ có mức độ hiểu biết về tiếng Trung khác nhau. Sinh viên trình độ

tiếng Trung sơ cấp chỉ viết được một số câu đơn giản, giáo viên nên bắt đầu từ thấp đến cao, để học sinh làm quen với các dạng viết câu cơ bản và sử dụng thành thạo dấu câu tiếng Trung.

Ở trình độ trung cấp, sinh viên có thể nghiên cứu sâu về cấu trúc và cách thức viết thư tiếng Trung. Giáo viên yêu cầu sinh viên viết một bức thư theo đúng cấu trúc và quy định về cách thức viết, xem bức thư của sinh viên có những vấn đề gì, có bao nhiêu vấn đề và những vấn đề cụ thể. Nếu có, giáo viên nên phân tích, giải thích tại lớp, đồng thời cho sinh viên sửa sai kịp thời. Diễn đạt từng câu mà sinh viên muốn diễn đạt một cách đầy đủ, chuẩn mực và có tác dụng truyền đạt tốt.

3.3.3.2 Dạy học theo hệ thống

Trong hoạt động giảng dạy thực tế, giáo viên nên giảng dạy một cách có hệ thống phương pháp giảng dạy viết thư tiếng Trung, không nên áp dụng phương pháp giảng dạy lấp chỗ

trống. Theo phân tích của tác giả đối với kho ngữ liệu sưu tầm được, ta thấy rằng khi sinh viên viết thư tiếng Trung, thường mắc các lỗi sai khác nhau. Ví dụ, cấu trúc chính của một bức thư thông thường bằng tiếng Trung Quốc thường có sáu phần, và cũng có những quy định liên quan đến yêu cầu viết của nó. Tuy nhiên, các sinh viên vẫn hay mắc lỗi. Do đó, giáo viên cần giảng dạy từ nông đến sâu, từ các nguyên tắc chung đến cụ thể. Có như vậy, nội dung dạy học mới có thể cụ thể, khoa học và hệ thống hơn.

Giáo viên có thể trình chiếu một trang giấy kẻ ô vuông lên bảng đen hoặc màn hình máy chiếu, sau đó cho sinh viên quan sát từng phần của bức thư, đặc biệt là cách thức viết của từng phần. Sinh viên có thể quan sát một cách trực quan cấu trúc và cách thức viết chính xác của thư tiếng Trung, và có thể tránh được những sai sót do bất cẩn và không hiểu đầy đủ.

Bảng 3: Minh họa cách thức viết thư trên giấy kẻ ô vuông

称	呼	:												
		问	候	!										
		正	文									
		祝	愿											
										署	名			
										日	期			

3.3.3.3 Sửa lỗi sai viết thư

Trong hoạt động dạy học, giáo viên cần phân tích, sửa chữa kịp thời những lỗi viết sai của sinh viên, đồng thời có thể yêu cầu sinh viên tự sửa lỗi, sửa lỗi cho nhau trong giờ học. Đa số sinh viên không nhận ra mình đã mắc lỗi viết thư, khi giáo viên sửa những lỗi sai, các em chỉ biết mình mắc lỗi chứ không thể hiểu tại sao mình sai, sửa như thế nào, nguyên nhân do đâu.

3.3.3.4 So sánh sự giống và khác nhau của bức thư tiếng Trung và tiếng Việt

Tác giả cho rằng trong quá trình giảng dạy thực tế, giáo viên nên phân biệt sự giống và khác nhau trong bức thư tiếng Việt và tiếng Trung, nêu rõ sự khác nhau trong cách viết của bức thư tiếng Trung Quốc sẽ giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy trên thực tế.

IV. KẾT LUẬN

Bức thư thông thường tiếng Trung đóng một vai trò quan trọng không thể thay thế trong việc diễn đạt ngôn ngữ viết, nhưng chúng chưa được quan tâm đúng mức trong công tác giảng dạy tiếng Trung của Trường Đại học Hải Phòng. Là một trong những công cụ giao tiếp quan trọng để giao tiếp bằng ngôn ngữ viết, viết thư cũng nên là một trong những nội dung học tiếng Trung quan trọng của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng.

Bài nghiên cứu này sử dụng bài viết thư của sinh viên tiếng Trung trình độ trung cấp Trường Đại học Hải

Phòng làm ngữ liệu, tóm tắt và phân loại chi tiết các lỗi sai viết thư, tổng hợp thành hai dạng: lỗi sai về hình thức viết và lỗi sai về biểu đạt. Nghiên cứu phát hiện ra rằng các lỗi sai về hình thức chủ yếu bao gồm lỗi viết thiếu cấu trúc và sai cách thức viết người nhận, lời chào, lời chúc và ký tên và ngày tháng; sử dụng không chính xác các dấu câu, lời chào, lời chúc, chữ ký và ngày trước và sau khi chào; lỗi viết sai dấu hai chấm và dấu chấm lửng. Các lỗi diễn đạt chủ yếu thể hiện ở việc dùng đại từ lẫn lộn, trật tự từ, trợ từ, dùng sai và thiếu các từ liên kết, và cấu trúc giới từ cố định.

Đồng thời, bài nghiên cứu này trên cơ sở phân tích sâu hơn về đặc điểm lỗi sai viết thư của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, tìm ra nguyên nhân dẫn đến lỗi sai và đưa ra một số kiến nghị về dạy học viết thư tiếng Trung. Trong đó, vai trò quan trọng ở việc biên soạn giáo trình, tài liệu học tập phù hợp, giảng viên áp dụng các phương pháp đi sâu vào chi tiết, hệ thống đề giúp sinh viên nắm chắc cấu trúc và cách thức viết thư tiếng Trung, cũng như rèn luyện khả năng biểu đạt viết thư. Khi biên soạn giáo trình viết tiếng Trung phù hợp cho sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, cấu trúc chính và cách viết chuẩn của bức thư cần được đưa vào giáo trình, có đầy đủ yêu cầu về cấu trúc và cách thức viết của bức thư và các bài tập hỗ trợ sau bài học. Trong chương trình học kỹ năng viết tiếng Trung cần xây dựng số tiết hợp lý cho nội dung viết thư tiếng Trung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Bằng An (2013) *Phân tích lỗi sai khi viết và sử dụng dấu câu tiếng Hán của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng*, luận văn thạc sỹ Trường ĐHNN-ĐHQGHN.
2. Lương Thị Vân Anh (2013) *Nghiên cứu so sánh kính khiêm ngữ trong thư tiếng Việt và tiếng Trung*, luận văn thạc sỹ Trường Đại học sư phạm Hồ Nam.
3. Bai Yaqing (2009) *Suy nghĩ và phân tích lỗi sai viết thư tiếng Trung của lưu học sinh*, Tạp chí ngữ văn, số 15, trang 161-162.
4. Liu Hongbin (2008) *Giáo trình viết văn ứng dụng mới*, nxb Tân Hoa, Bắc Kinh, trang 298-301.
5. Zhao Jianhua (2003) *Giáo trình viết tiếng Hán*, nxb Đại học Ngôn ngữ Bắc Kinh, trang 61-80.